

Prevalens och utveckling av nacksmärta respektive cervikal degeneration hos män och kvinnor. En Litteraturstudie.

JÄMFÖRA UTVECKLING AV CERVIKAL DEGENERATION OCH NACKSMÄRTA HOS MÄN OCH KVINNOR I OLIKA ÅLDRAR.

Olsson, E; Nilsson Wikmar L

Institutionen för neurobiologi, Vårdvetenskap och Samhälle. Sektionen för sjukgymnastik

Introduktion.

Nacksmärtor står för i genomsnitt 38 % av sjukfrånvaron i Sverige. De största enskilda riskfaktorerna för nacksmärta är psykiska, psykosociala, mekaniska eller fysiska. Åldersadekvata degenerativa förändringar på röntgen och nacksmärta har inte ansetts ha något samband och därmed har avsaknad av fynd på röntgen, eller fynd som anses vara relaterade till åldern, ofta använts som bevis för att patofysiologi i cervikalryggen inte existerar.

Patienter och Material.

Systematisk översikt av litteraturen för studier där nacksmärta och cervikal degeneration var kopplat till kön i olika åldersintervall. Sökning gjordes via Pubmed främst på sökorden "cervical spine degeneration", "degenerative cervical disease" och "neck pain". Från SBU-rapporten (2000) kompletterades materialet med studier angående nacksmärtor från -90-talet. Sammanlagt 22 artiklar från åren 1986-2006 inkluderades i studien.

Resultat.

Antal kvinnor med nacksmärta är vanligare i alla åldrar med en topp i åldersintervallet 40-55 år. I åldersintervallet 55-60 år minskar antal kvinnor med nacksmärta relativt kraftigt, medan antal män med nacksmärta endast planar ut något. När det gäller cervikal degeneration på röntgen ökar degenerationen tämligen lika mellan könen. Kvinnor har en tendens för lägre svårighetsgrad för cervikal degeneration på röntgen jämfört med män. Liksom vid nacksmärta sker en förändring i åldersintervallet 55-60 år, där kvinnors cervikala degeneration tenderar till att plana ut något medan männens cervikala degeneration ökar något. Ökad grad av degeneration på röntgen har inte visat sig ge ökad nacksmärta med vissa undantag såsom diskbräck hos unga vuxna, kraftig diskdegeneration hos män, samt förekomsten av anteriora osteofyter hos kvinnor och män över 35 år.

Diskussion.

Det föreligger ingen större skillnad vid cervikal degeneration mellan kvinnor och män, men den kraftiga ökningen av antalet kvinnor som har nacksmärta "mitt i livet", bör tas hänsyn till vid den kliniska behandlingen. Nacksmärta hos kvinnor har funnits ha samband med psykologiska och psykosociala faktorer och inte med röntgenverifierad cervikal degeneration. Man kan inte utesluta att det även kan finnas andra orsaker till den kraftigt ökade incidensen av nacksmärta hos kvinnor "mitt i livet".

Referens.

1. Croft PR, Lewis M, Papageorgiou A, Thomas E, Jayson M, Macfarlane G, Silman A. Risk factors for neck pain: a longitudinal study in the general population. *Pain* 2001; 93: 317-325
2. Gordon S, Trott P, Grimmer K. Waking cervical pain and stiffness, headache, scapular or arm pain: Gender and age effects. *Aus J of Physiotherapy* 2002; 48: 9-15
3. Peterson C, Bolton J, Wood A, Humphreys K. A cross sectional study correlating degeneration of the cervical spine with disability and pain in United Kingdom patients. *Spine* 2003; 28: 129-133